КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«02» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні технології в історичних дослідженнях: американістика та європейські студії

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітня програма	Американістика та європейські студії
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021/2022**
Семестр	**1**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: Полюхович Юрій Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Київ-2021

Розробник: Полюхович Юрій Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

_____ (Ставнюк В.В.)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол №10 від «17» червня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року №7

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Вступ

1. Мета дисципліни – формування у студентів знань та навичок для роботи з інформаційними ресурсами, базами даних наукової інформації та сучасними програмними сервісами (інструментами).

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати теоретичну базу курсу інформатики відповідно до програми МОН України.

2. Вміти застосовувати програмні засоби для поглиблення знань з профільного предмету; перекладати тексти з іноземної мови за допомогою програм-перекладачів; опановувати навчальний матеріал за допомогою інтерактивних та мультимедійних інтернет-ресурсів.

3. Володіти елементарними навичками роботи з базовими програмами Microsoft та аналоговими сервісами.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Вивчення сучасного програмного забезпечення для ідентифікації, архівування та збереження історичних культурних пам'яток, документів, артефактів. Ознайомлення студентів зі статистичними та реферативними даними та їх представленням в наукометричних базах даних наукової інформації. Робота із ключовими інформаційними сервісами у роботі історика, розгляд ключових аналітичних інструментів та репозитарних систем.

4. Завдання (навчальні цілі): формування цілісної системи знань та навичок для роботи з базами даних наукової інформації та сучасними програмними сервісами (інструментами). У результаті вивчення дисципліни студент повинен засвоїти ключові інформаційні сервіси у роботі історика, вміти систематизувати та аналізувати дані для отримання релевантних результатів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати ключові аналітичні інструменти системи Web of Science (Clarivate Analytics)*	*Лекція, самостійна робота*	*Контрольна робота (тест)*	*10%*
1.2.	*Знати ключові аналітичні інструменти системи Scopus (Elsevier)*	*Лекція, самостійна робота*	*Контрольна робота (тест)*	*10%*
1.3.	*Знати основні принципи роботи*	*Лекція, семінар,*	*Есе*	*10%*

	Google Scholar (Google Академія)	*самостійна робота*		
1.4.	*Знати Індекси цитованості та нормалізації*	*Лекція, самостійна робота*	*Есе*	*10%*
2.1.	*Вміти працювати з основними блоками метаданих в науково-інформаційних та наукометричних базах*	*Лекція, семінар, самостійна робота*	*Усне опитування*	*20%*
2.2	*Вміти здійснювати пошук та інтегрувати в навчальний процес інструменти Digital object identifier та Open Researcher and Contributor ID*	*Лекція, самостійна робота*	*Усне опитування*	*20%*
2.3.	*Вміти використовувати основні сервісні можливості EndNote (Clarivate Analytics), Publons (Clarivate Analytics), InCites (Clarivate Analytics) та SciVal (Elsevier), Plum Analytics (Elsevier)*	*Лекція, семінар, самостійна робота*	*Підсумкова контрольна робота (тест)*	*10%*
2.4.	*Вміти використовувати основні сервісні можливості програм Mendeley, ResearchGate, Academia.edu*	*Лекція, самостійна робота*	*Підсумкова контрольна робота (тест)*	*10%*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.					+		+	+
ПРН 7. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії країн Америки та Європи до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.					+		+	+
ПРН 8. Розширювати актуалізовану джерельну базу в галузі американістики та європейських студій за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.	+	+	+	+		+	+	+
ПРН 10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.	+	+	+	+		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1: РН 1.1. – 10 балів/6 балів.
2. Контрольна робота 2: РН 1.2. – 10 балів/6 балів.
3. Есе 1: РН 1.3. – 10 балів/6 балів.
4. Есе 2: РН 1.4 – 10 балів/6 балів.
5. Усне опитування з теми ЗМ1:РН 2.1 – 20 бал/16 балів.
6. Усне опитування з теми ЗМ2: РН 2.2 – 20 бал/16 балів.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік;
- Оцінюються такі результати навчання студента: РН 2.3., РН 2.4.;

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше, ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум).

Рекомендований мінімум допуску до екзамену 48 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів:

- бали, отримані за модульні контрольні роботи (у формі тестування);
- бали, отримані за роботу на семінарських заняттях;
- бали, отримані за самостійну роботу (за підготовку есе);
- бали, отримані за підсумкову контрольну роботу.

Зміст курсу поділений на 2 змістовних модулі. Кожний модуль включає в себе семінарські заняття та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 –12.

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання (семінари, контрольні роботи (тести), усне опитування, есе) та підсумкового оцінювання (підсумкова контрольна робота – залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання максимум 80 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 20 балів).

Змістовий модуль 1 **Статистичні та реферативні (мета) дані та їх представлення в наукометричних базах даних наукової інформації**			*Змістовий модуль 2* **Робота із ключовими інформаційними сервісами у роботі історика**			***Підсумкова контрольна робота / Залік***
40 залікових бал (максимум)			40 залікових балів (максимум)			20 балів
Семінарські заняття	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	*Семінарські заняття*	*Самостійна робота*	*Модульний контроль*	
20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінарського заняття*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 5 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1-2 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді усного опитування і есе. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів.

Критерії оцінювання есе:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – - 9-10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми - 7-8 балів;
- питання розрите неповно - 5-6 балів;
- компілятивна робота, наявність помилок - 3-4 бали;
- розкритий лише один аспект - 1-2 бали;
- есе не зараховане - 0 балів.

Есе студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю.

Теми есе з кожного змістовного модулю викладач пропонує студентам на першому занятті відповідного модулю.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться ***модульні контрольні роботи*** **(МК),** зокрема, Контрольна робота ЗМ1 і Контрольна робота ЗМ2.

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 10 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких

оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 10 балів.

Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (чи/або заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт та виконання індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

ЗАЛІК

Залік відбувається у формі усного опитування і складається з 2 питань, кожне з яких оцінується від 0 до 10 балів.

- Глибоке розкриття питання, відображена власна позиція – **9 – 10 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання з певними фактологічними неточностями – **7 – 8 балів**;
- неповне розкриття питання, але наявні певні знання – **5 – 6 балів;**
- питання розкрите фрагментарно, наявні фактологічні помилки – **3 – 4 бали**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі **– 2 – 3 балів;**
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1 – 2 бали.**
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	**ПКР** (підсумкова контрольна робота) / **залік**	**Підсумкова оцінка**
Мінімум	*48*	*12*	*60*
Максимум	**80**	**20**	**100**

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

Студенти, які не набрали протягом семестру менше 60 балів обов'язково складають залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано	60-100
Не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Статистичні та реферативні (мета) дані та їх представлення в наукометричних базах даних наукової інформації				
1	**Тема 1**. Сучасні технології застосування георадарів у веденні польових досліджень	2		4
2	**Тема 2.** Застосування супутникових технологій LIDAR	2		4
3	**Тема 3**. Створення, систематизація, зберігання та використання графічних моделей (історико-культурних артефактів, об'єктів)	2	2	4
4	**Тема 4.** Загальна характеристика та ключові аналітичні інструменти системи Web of Science (Clarivate Analytics)		2	4
5	**Тема 5.** Загальна характеристика та ключові аналітичні інструменти Scopus (Elsevier)		2	4
6.	**Тема 6.** Індекси цитованості та нормалізація у системі Web of Science: Science Citation Index; Social Sciences Citation Index; Arts & Humanities Citation Index		2	2
7.	*Есе за змістом тем ЗМ1*			8
8.	*Контрольна робота 1 (тест)*	1		
Частина 2. Робота із ключовими інформаційними сервісами у роботі історика				
9	**Тема 7.** Загальна характеристика, застосування критика Індекс Гірша (h-індекс), Імпакт-фактор (impact factor) за Journal Citation Reports від Clarivate Analytics	2		4
10	**Тема 8**. Використання інструментів InCites (Clarivate Analytics) та SciVal (Elsevier) – науково-освітній Benchmarking	2		4
11	**Тема 9.** Основні сервісні можливості програми Mendeley, ResearchGate, Academia.edu	2	2	4
12	**Тема 10.** CMS системи (Content Management System) як програмне забезпечення для створення та управління базами даних наукової інформації через веб-інтерфейси		2	4
13	**Тема 11.** Plum Analytics (Elsevier)		2	4
14	**Тема 12.** EndNote (Clarivate Analytics) та Publons (Clarivate Analytics).		2	2
15	*Есе за змістом тем ЗМ2*			8
16	*Контрольна робота 2 (тест)*	1		
17	**ВСЬОГО**	**14**	**16**	**60**

Загальний обсяг ***90 год.***, в тому числі:
Лекцій **– 14** ***год.***
Семінари – ***16 год***
Самостійна робота – ***60 год.***

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Анісімов А.В. Інформаційні системи та бази даних: Навчальний посібник для студентів факультету комп'ютерних наук та кібернетики. / Анісімов А.В., Кулябко П.П. − Київ. – 2017. – 110 с.
2. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. Посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с.
3. Морзе Н.В. Інформаційні системи. Навч. посібн. /за наук. ред. Н. В. Морзе; Морзе Н.В., Піх О.З. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», – 2015. – 384 с.
4. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: Навчальний посібник. / Павлиш В. А., Гліненко Л. К. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. − 620 с.
5. Соколов В.Ю. Інформаційні системи і технології : Навч. посіб. / Соколов В.Ю. − К. : ДУІКТ, 2010. − 138 с.
6. Шило С. Г. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник / С. Г. Шило, Г. В. Щербак, К. В. Огурцова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 220 с.
7. Baas J., Schotten M., Plume A., Côté G., Karimi R. Scopus as a curated, high-quality bibliometric data source for academic research in quantitative science studies // Quantitative Science Studies. - 2020. - Т. 1, вып. 1. - С. 377-386
8. Levine-Clark M., Gil E. A Comparative Citation Analysis of Web of Science, Scopus, and Google Scholar // Journal of Business &amp. - 2008. - Т. 14, вып. 1. - С. 32-46.
9. Salisbury L. Web of Science and Scopus: A Comparative Review of Content and Searching Capabilities // The Charleston Advisor. - 2009.
10. Zhu J., Liu W. A tale of two databases: the use of Web of Science and Scopus in academic papers // Scientometrics. - 2020. - Т. 123. - С. 321-335.

Додаткові:

1. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
2. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Олеся Леонтіївна Тоцька. – Луцьк : Східноєвроп. нац.ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 340 с.
3. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни "Сучасні інформаційні системи та технології" / уклад.: В. Г. Іванов, С. М. Іванов, та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 129 с.
4. Пасічник В. В. Глобальні інформаційні системи та технології (моделі ефективного аналізу, опрацювання та захисту даних) / В.В. Пасічник, П.І. Жежнич, Р.Б. Кравець та ін. – Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2006.- 350 с.

5. Табунщик Г. В. Проектування, моделювання та аналіз інформаційних систем: Навчальний посібник / Г.В. Табунщик, Р.К. Кудерметов, А. В. Притула. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2011. – 292 с.
6. Aalst J. Using Google Scholar to Estimate the Impact of Journal Articles in Education // Educational Researcher. - 2010. - Vol. 39, №. 5.
7. Halevi G., Moed H., Bar-Ilan J. Suitability of Google Scholar as a source of scientific information and as a source of data for scientific evaluation - Review of the Literature // Scientometrics. - 2017. - Vol. 11, №. 3.
8. Martin-Martin, A., Thelwall, M., Orduna-Malea, E. et al. Google Scholar, Microsoft Academic, Scopus, Dimensions, Web of Science, and OpenCitations COCI: a multidisciplinary comparison of coverage via citations // Scientometrics. - 2021. - Vol. 126.
9. Orduna-Malea, E., Ayllon, J.M., Martin-Martin, A. et al. Methods for estimating the size of Google Scholar. (англ.) // Scientometrics. - 2015. - Vol. 104.
10. Schottem M., Aisati M., Meester W., Steiging S., Ross C.. A brief history of Scopus: The World's Largest Abstract and Citation Database of Scientific Literature // Research Analytics. Boosting University Productivity and Competitiveness through Scientometrics. - 2018.